

หน่วยดับเพลิงของญี่ปุ่น

กุมภาพันธ์ ค.ศ.2020

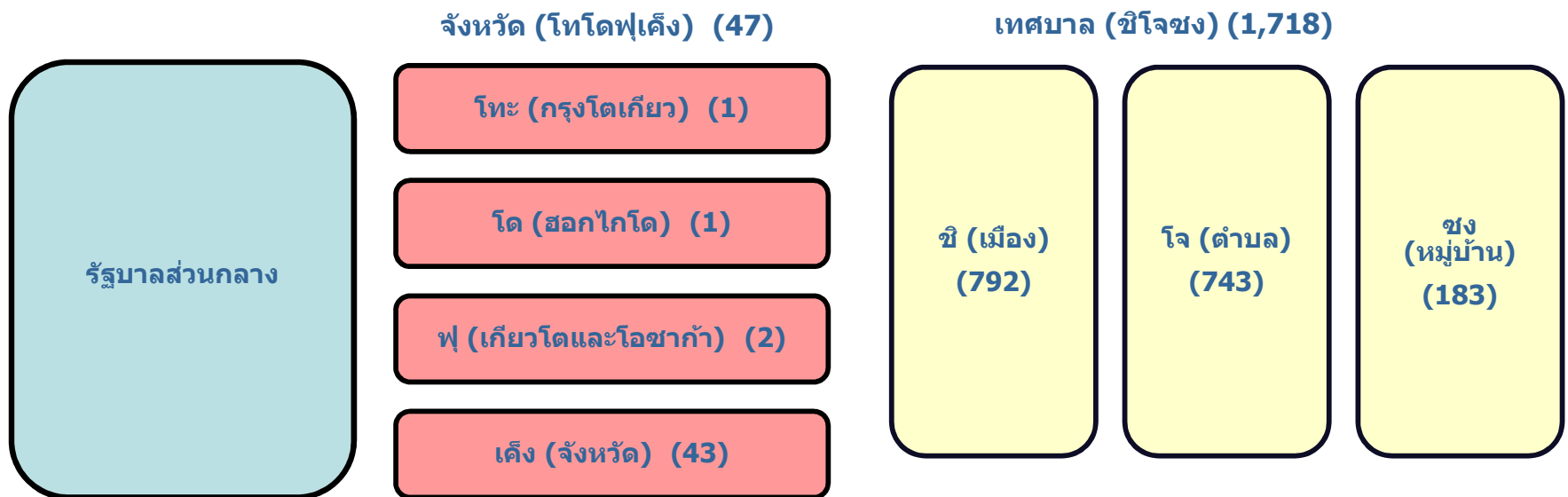
สำนักงานป้องกันภัยพิบัติระดับภูมิภาค
กองคุ้มครองพลเรือนและป้องกันภัยพิบัติแห่งชาติ
หน่วยดับเพลิงและการจัดการภัยพิบัติ
กระทรวงกิจการภายในประเทศและการสื่อสาร

1. การปกครองส่วนท้องถิ่นของญี่ปุ่น

หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นของญี่ปุ่น

- หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นของญี่ปุ่นเป็นระบบแบบ 2 ระดับ
 - * 47 จังหวัด หรือโทโดฟุเค็ง (หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในบริเวณกว้าง) และ 1,718 เขตเทศบาล หรือชิโจซัง (หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นฐาน) (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ.2018)

- ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลระดับประเทศกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่ใช่ความสัมพันธ์แบบเมืองบนเมืองล่างหรือเจ้านายลูกน้อง แต่เป็นความสัมพันธ์แบบเท่าเทียมและให้ความร่วมมือกันและกัน
- การที่รัฐบาลระดับประเทศจะมี “ส่วนเกี่ยวข้อง” กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องมีเหตุผลทางกฎหมายและจะต้องคำนึงถึงการปกครองตนเองและความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การแบ่งงานระหว่างระดับประเทศและท้องถิ่น

(ตัวอย่าง)

		การลงทุนภาครัฐ	การศึกษา	สวัสดิการ	อื่นๆ
ประเทศ		○ ทางด่วน ○ ทางหลวง (เขตที่กำหนด)	○ มหาวิทยาลัย	○ บำนาญ	○ กลาโหม ○ การทูต ○ สกุลเงิน
ท้องถิ่น	จังหวัด (โหนดพี่เลี้ยง)	○ ทางหลวง (อื่นๆ) ○ ถนนของจังหวัด	○ โรงเรียนมัธยมปลาย ○ การบริหารจัดการเจ้าหน้าที่โรงเรียนประถมและมัธยมต้น	○ ศูนย์สุขภาพ	○ ตำรวจ
	เทศบาล (ขีโจนง)	○ การวางผังเมือง ฯลฯ ○ ถนนของเมือง ตำบล หมู่บ้าน	○ โรงเรียนประถมและมัธยมต้น ○ โรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนเตรียมอนุบาล	○ การจัดการขยะ ○ การดูแลพยาบาลและสวัสดิการ	○ ดับเพลิง ○ การลงทะเบียนถิ่นที่อยู่

2. ระบบป้องกันอัคคีภัยและภัยพิบัติของญี่ปุ่น และหน่วยดับเพลิง

คุณลักษณะและโครงสร้างของระบบดับเพลิง

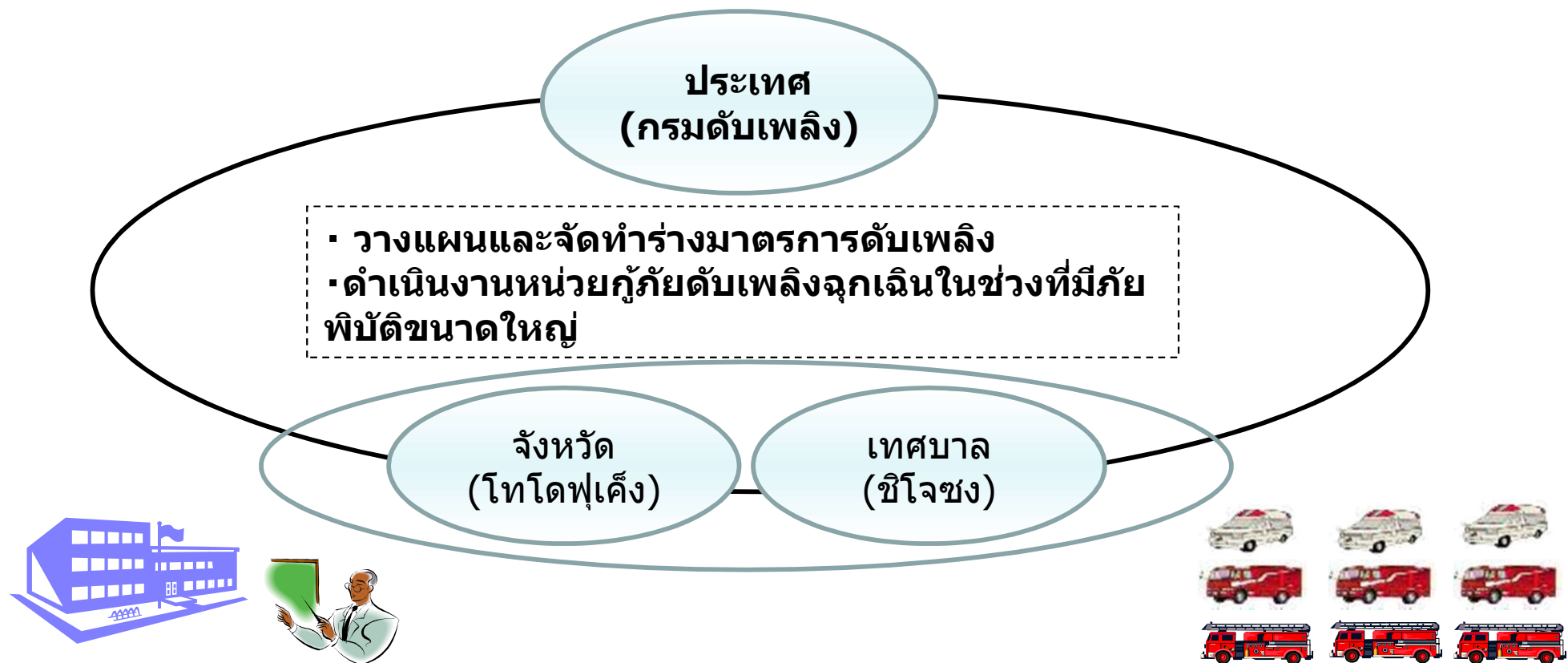
1. แยกจากตำรวจ

2. ยึดหลักการของดับเพลิงส่วนท้องถิ่น
(เทศบาล)

3. ประสานงานกับรัฐบาลส่วนกลาง จังหวัด และเทศบาล

การแบ่งหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องดับเพลิงของเมือง จังหวัด และประเทศ

- มีโรงเรียนสอนการดับเพลิง ให้การศึกษา และฝึกอบรมเรื่องการดับเพลิง

* ในเมืองใหญ่มีโรงเรียนสอนดับเพลิงของตนเอง

- มีหน่วยปฏิบัติงานเพื่อปฏิบัติการดับเพลิง
- รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดับเพลิงของเทศบาลที่เกี่ยวข้อง

* ดับเพลิงของเทศบาลไม่อยู่ภายใต้การบริหารหรือการดำเนินงานของรัฐบาลระดับประเทศหรือระดับจังหวัด

บทบาทของหน่วยดับเพลิงในระบบป้องกันอัคคีภัยและภัยพิบัติในญี่ปุ่น

ข้อมูล ณ วันที่ 1 เมษายน ค.ศ.2019

หน่วยงานดับเพลิง

หน่วยดับเพลิงประจำ
ประมาณ 165,000 คน

หน่วยดับเพลิง ประมาณ 832,000 คน

ปฏิบัติงานรับมือภัยพิบัติในท้องถิ่น
ของตนด้วยความสมัครใจ

กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยพิบัติ
ประมาณ 44,320,000 คน

หน่วยดับเพลิงเป็นผู้ประสานงานระหว่างดับเพลิงประจำกับกลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยพิบัติ
เป็นแกนหลักของการป้องกันภัยพิบัติในท้องถิ่น

สภาพภาพและการดูแลสมาชิกของหน่วยดับเพลิง

เทศบาล (ซีโจซง)

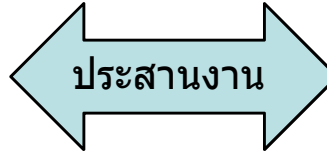
นายกเทศมนตรี

รับผิดชอบค่าใช้จ่ายใน
การปฏิบัติงาน

สำนักดับเพลิง

(หน่วยงานดับเพลิงประจำ)

หน่วยดับเพลิง

(หน่วยงานดับเพลิงแบบไม่ประจำ)

สภาพภาพและการ
ดูแลเป็นอย่างไร

สภาพภาพของสมาชิกของหน่วยดับเพลิง

- พนักงานราชการส่วนท้องถิ่นแบบนอกเวลา
- มีอำนาจและหน้าที่ในการปฏิบัติงานดับเพลิงของท้องถิ่น
- โดยปกติแล้วจะประกอบอาชีพของตนเอง
- เมื่อเกิดภัยพิบัติจะทำงานในฐานะเป็นหน่วยงานดับเพลิงร่วมกับดับเพลิงประจำ

การดูแลสมาชิกของหน่วยดับเพลิง

- หากเกิดอุบัติเหตุในระหว่างปฏิบัติงานราชการ จะได้รับค่าชดเชย
- เทศบาลให้ยืมอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน
- จ่ายค่าตอบแทนและเบี้ยเลี้ยง
- จ่ายเงินชดเชยเมื่อออกจากหน่วยดับเพลิง

อุปกรณ์ของหน่วยดับเพลิง

รถดับเพลิงติดตั้งปั้มน้ำ

ไฟฟลัดไลท์

วิทยุรับส่งสัญญาณ

เครื่องตัด

เลื่อยโซ่

เครื่องมือกั๊ยก

ที่ตัดไฮดรอลิก

อุปกรณ์ดับเพลิง

เรือกู้ชีพ

คุณลักษณะของหน่วยดับเพลิง

1. ความใกล้ชิดกับท้องถิ่น

อาศัยหรือทำงานอยู่ในพื้นที่ที่ปฏิบัติหน้าที่จึงคุ้นเคยกับสถานการณ์ในท้องถิ่น

2. ความสามารถในการระดมกำลังพล

มีจำนวนสมาชิกของหน่วยดับเพลิงมากกว่า 5 เท่าของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง

3. ความสามารถในการรับมือได้โดยทันที

เรียนรู้เทคโนโลยีและความรู้ในการรับมือภัยพิบัติผ่านการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอทำให้สามารถออกปฏิบัติการได้อย่างรวดเร็ว

การปฏิบัติงานหลักของสมาชิกของหน่วยดับเพลิง (เมื่อเกิดภัยพิบัติ)

ที่มา : สำนักดับเพลิงเมืองมียาซากิ

การดับไฟ

- ปฏิบัติการดับเพลิงโดยประสานกับดับเพลิงประจำเมื่อเกิดเพลิงไหม้
- ลาดตระเวนเฝ้าระวังหลังจากดับเพลิงไปแล้ว เพื่อไม่ให้เกิดการลุกไหม้ซ้ำ

ที่มา : สำนักดับเพลิงเมืองฮิโรชิม่า

การกู้ภัย

- ช่วยเหลือกู้ภัยโดยประสานกับดับเพลิงประจำเมื่อเกิดแผ่นดินไหวหรือความเสียหายจากพายุและน้ำท่วม
- ค้นหาผู้สูญหาย

ที่มา : สมาคมดับเพลิงฮอกไกโดและบริเวณโทกาจิ

การป้องกันอุทกภัย

- ป้องกันน้ำท่วมล้นตลิ่งและเขื่อนแตกเนื่องจากพายุไต้ฝุ่นและฝนตกหนัก
- ประกาศแจ้งและช่วยเหลือการอพยพแก่ประชาชนในท้องถิ่น

การปฏิบัติงานหลักของสมาชิกของหน่วยดับเพลิง (ในเวลาปกติ)

ที่มา : สำนักดับเพลิงเมืองมียาซากิ

การฝึกซ้อมต่างๆ

- ฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติงานเมื่อเกิดภัยพิบัติ
- ฝึกอบรมการใช้งานเครื่องสูบน้ำและการใช้อุปกรณ์

ที่มา : สำนักดับเพลิงเมืองมียาซากิ

การฝึกอบรมการกู้ชีพ

- ให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลรวมถึงวิธีการใช้เครื่อง AED

ที่มา : สำนักดับเพลิงเมืองมียาซากิ

การรณรงค์การป้องกันอัคคีภัย

- จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อรณรงค์การป้องกันอัคคีภัยและป้องกันภัยพิบัติให้กับประชาชนในท้องถิ่น

3 ตัวอย่างการปฏิบัติงานของหน่วยดับเพลิง

การปฏิบัติงานของหน่วยดับเพลิงในช่วงแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ทางฝั่งตะวันออกของญี่ปุ่น

การรับมือกับสึนามิ

ประกาศเตือนภัยสึนามิพร้อมไปกับการประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน นำประชาชนอพยพ และตรวจสอบการปิดประตูกันน้ำ

- รีบไปที่บริเวณชายฝั่งและเพื่อปิดประตูกันน้ำ
- ไปยังบ้านแต่ละหลังเพื่อประกาศให้ประชาชนอพยพ
- ใช้รถดับเพลิงอพยพประชาชน

ในช่วงเวลาที่เกิดภัยพิบัติใหญ่ หน่วยดับเพลิงประจำไม่สามารถปฏิบัติงานที่มีความละเอียดได้ หน่วยดับเพลิงจึงมีหน้าที่ปฏิบัติงานเหล่านั้น

การดับเพลิง

หน่วยดับเพลิง หน่วยดับเพลิงประจำ หน่วยกู้ภัยดับเพลิงฉุกเฉินทำงานร่วมกันในการปฏิบัติการดับเพลิง

- ปฏิบัติการจัดส่งน้ำจากแม่น้ำหรือแท็งก์น้ำดับเพลิงที่อยู่ห่างไกลออกไป เมื่อไม่สามารถหาน้ำจากแหล่งน้ำดับเพลิงได้เนื่องจากการหยุดจ่ายน้ำ
- เพลิงไหม้ต่อเนื่องนานหลายวัน ทำให้ต้องปฏิบัติการดับไฟแบบหามรุ่งหามค่ำไม่ได้หยุดพัก

เนื่องจากหน่วยดับเพลิงประจำมีบุคลากรไม่เพียงพอ สมาชิกของหน่วยดับเพลิงจำนวนมากจึงเป็นผู้ปฏิบัติงาน

การกู้ภัย

นำประชาชนอพยพไปยังพื้นที่สูง และช่วยเหลือประชาชนที่อาศัยอยู่ลำพังทันทีหลังจากเกิดแผ่นดินไหว

- ช่วยเหลือผู้ที่ติดค้างอยู่ในสถานที่ต่างๆ ที่ต้องได้รับการช่วยเหลือและนำทางไปยังสถานที่อพยพ

จำเป็นต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพื้นที่สูงและสถานที่ต่างๆ ในท้องถิ่นของหน่วยดับเพลิง

<การฉีดน้ำโดยหน่วยดับเพลิง>

<การฉีดน้ำโดยหน่วยดับเพลิงและหน่วยกู้ภัยดับเพลิงฉุกเฉิน>

<การนำอพยพโดยหน่วยดับเพลิง>

การปฏิบัติงานของหน่วยดับเพลิงในแผ่นดินไหวที่มีจุดศูนย์กลางแผ่นดินไหวอยู่ที่ตอนเหนือของจังหวัดนากาโนะ

บ้านเรือนในหมู่บ้านฮาคุบะและหมู่บ้านโอตาริในจังหวัดนากาโนะได้รับความเสียหายอย่างหนักจากแผ่นดินไหวขนาด 6.7 (เกือบถึงระดับแรงสั่นสะเทือน 6) ที่มีจุดศูนย์กลางแผ่นดินไหวอยู่ที่ตอนเหนือของจังหวัดนากาโนะ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน ค.ศ.2014

การปฏิบัติงานหลักของหน่วยดับเพลิง

- กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยพิบัติโดยอดีตสมาชิกของหน่วยดับเพลิงได้สร้าง “แผนที่ช่วยเหลือนกัน” ซึ่งมีการเขียนข้อมูลต่างๆ เช่น ที่อยู่ของผู้สูงอายุที่ต้องการความช่วยเหลือในการอพยพไว้ล่วงหน้า
- หลังจากเกิดแผ่นดินไหว สมาชิกของหน่วยดับเพลิงปฏิบัติการกู้ภัยและนำอพยพโดยใช้ “แผนที่ช่วยเหลือนกัน” ในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด
- ผลที่ได้คือการยืนยันความปลอดภัยของประชาชนในทุกครัวเรือนในเขตเสร็จสมบูรณ์หลังจากเกิดภัยพิบัติไป 90 นาที
- แม้แผ่นดินไหวจะเกิดในช่วงกลางดึกก็ไม่มีผู้เสียชีวิต และสามารถลดผู้ได้รับบาดเจ็บลงให้เหลือน้อยที่สุด

กรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการร่วมมือระหว่างหน่วยดับเพลิงและกลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยพิบัติ

ที่มาของภาพ : สำนักดับเพลิงบริเวณเคดะแอลป์

ที่มา : สำนักดับเพลิงเมืองนากาโนะ

การปฏิบัติงานของหน่วยดับเพลิงในช่วงฝนตกหนักที่บริเวณตอนเหนือของเกาะคิวชูในปี ค.ศ.2017

ตั้งแต่ประมาณวันที่ 5 กรกฎาคม ค.ศ.2017 เกิดฝนตกหนักเป็นประวัติการณ์ที่บริเวณตอนเหนือของเกาะคิวชู ส่งผลให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวง เช่น น้ำท่วมจากแม่น้ำล้นตลิ่งและแผ่นดินถล่ม

การปฏิบัติงานหลักของหน่วยดับเพลิง

- ความเสียหายจากภัยพิบัติจากดินถล่มกินพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง จนหน่วยดับเพลิงประจำไม่สามารถรับมือได้ ต้องการกำลังพลเป็นจำนวนมาก

- ใช้ความสามารถในการรวบรวมกำลังพลหน่วยดับเพลิง เพื่อนำบุคลากรจำนวนมากเข้ามาปฏิบัติงาน

มีรายละเอียดดังนี้...

- จำนวนสมาชิกของหน่วยดับเพลิงสูงสุดที่ปฏิบัติงานในภัยพิบัติครั้งนี้ อยู่ที่ประมาณ 4,000 คน และปฏิบัติงานอย่างหลากหลาย ดังนี้
 - นำประชาชนอพยพ ปฏิบัติการกู้ภัย ยืนยันความปลอดภัย
 - ค้นหาผู้สูญหาย
 - การกำจัดดินทราย และเศษไม้ที่ลอยมา การค้นหาที่แม่น้ำ
 - กระจายน้ำ ขนส่งอาหารไปยังพื้นที่ที่ถูกตัดขาด ฯลฯ

การปฏิบัติงานของหน่วยดับเพลิง
(หน่วยดับเพลิงเมืองอาซากุระ)

การปฏิบัติงานของหน่วยดับเพลิงในอัคคีภัยครั้งใหญ่ที่เมืองอิโตอิภาวะ จังหวัดนีกาตะ

เมื่อเวลาประมาณ 10.20 น. ของวันที่ 22 ธันวาคม ค.ศ.2016 เกิดเพลิงไหม้จากร้านอาหารในบริเวณอาคารไม้ที่ตั้งอยู่ติดกันหนาแน่น ทางทิศเหนือของสถานีอิโตอิภาวะ ในเมืองอิโตอิภาวะ จังหวัดนีกาตะ นอกจากนี้ยังเกิดประกายไฟในหลายๆ ที่เนื่องจากมีลมแรงทำให้ไฟลุกลามไปทั่วบริเวณกว้าง

การดับเพลิง

- เนื่องจากดับเพลิงประจำปฏิบัติภารกิจดับไฟอย่างต่อเนื่อง จึงใช้ปั๊มแบบเคลื่อนย้ายได้ เพื่อเตรียมความพร้อมหากน้ำจากแหล่งน้ำดับเพลิงไม่เพียงพอ
- ปฏิบัติงานในพื้นที่กว้างประมาณ 40,000 ตร.ม. เพื่อป้องกันไฟลุกลาม
- การปฏิบัติงานอย่างหนักเป็นเวลานานในครั้งนี้นำใช้เวลาประมาณ 11 ชั่วโมงในการควบคุมเพลิง และใช้เวลาประมาณ 30 ชั่วโมงในการดับเพลิงตั้งแต่เกิดไฟไหม้

➡ การใช้บุคลากรที่หน่วยดับเพลิงมี ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้ในพื้นที่กว้างและเป็นระยะเวลานาน

การกู้ภัย

การนำประชาชนอพยพ

- ร่วมอพยพประชาชนกับผู้บังคับบัญชาการปฏิบัติงาน กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยพิบัติ ผู้ว่าเขต (ผู้ว่าการปกครองตนเอง) ประชาชนในเมือง และเจ้าหน้าที่ประจำเมือง

➡ สามารถอพยพประชาชนได้อย่างรวดเร็วเนื่องจากสมาชิกของหน่วยดับเพลิงรู้ข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

ที่มาของภาพ : อ่าเกออิโดอิภาวะ

ที่มาของภาพ : อ่าเกออิโดอิภาวะ

ภาพถ่ายความเสียหาย

4 สถานการณ์ปัจจุบันของหน่วยดับเพลิง

สถานการณ์ปัจจุบันของหน่วยดับเพลิง

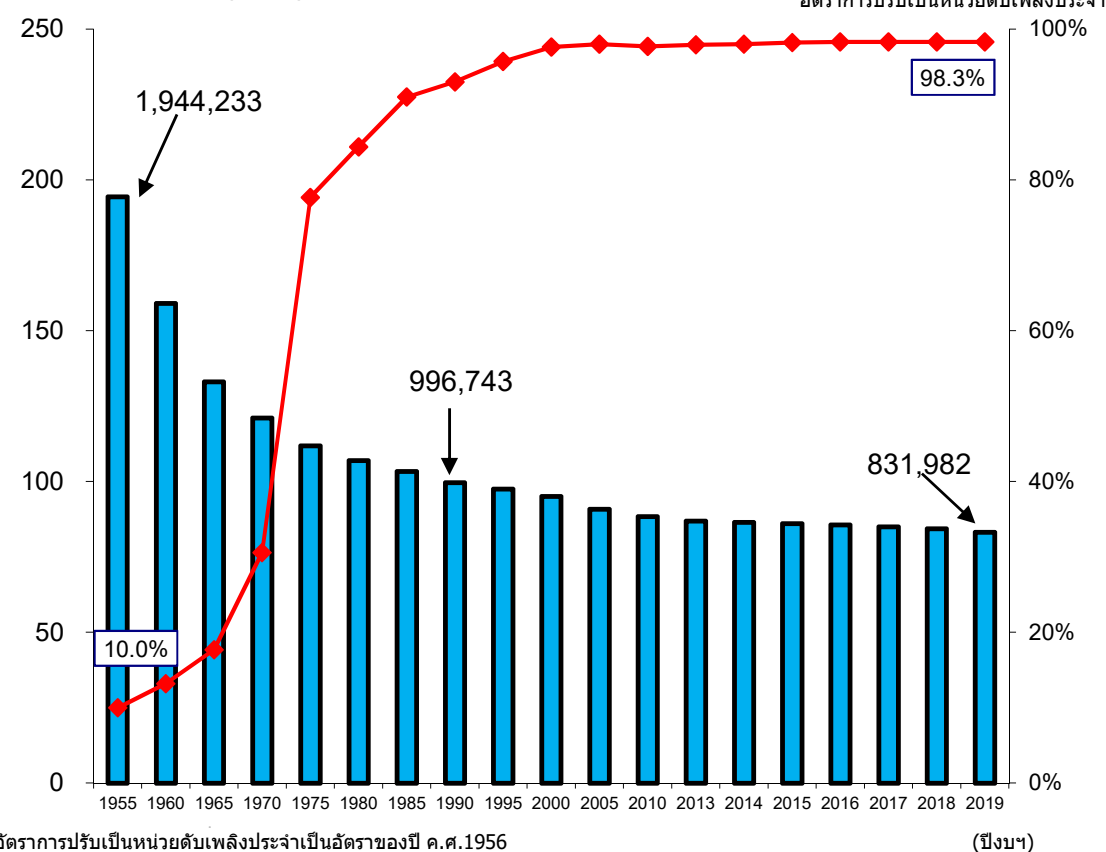
1. สถานการณ์หน่วยดับเพลิงและสมาชิกของหน่วยดับเพลิง

(ข้อมูล ณ วันที่ 1 เมษายน ค.ศ.2019)

- จำนวนหน่วยดับเพลิง : 2,198 หน่วย (อยู่ที่ทุกเขตเทศบาลทั่วประเทศ)
- จำนวนหน่วยดับเพลิงย่อย : 22,306 หน่วยย่อย
- จำนวนสมาชิกของหน่วยดับเพลิง : 831,982 คน (ลดลงจากปีที่ผ่านมา 11,685 คน)

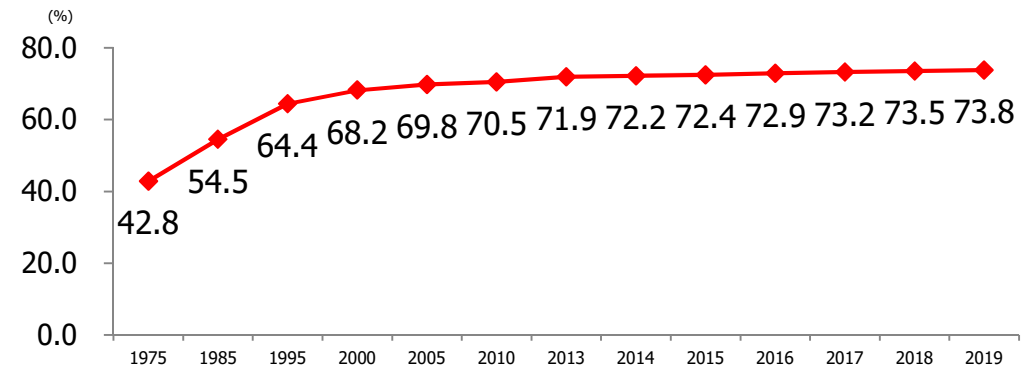
2. ความเปลี่ยนแปลงของสมาชิกของหน่วยดับเพลิง

สมาชิกของหน่วยดับเพลิง (หมื่นคน)

จำนวนสมาชิกของหน่วยดับเพลิงลดลงชั่วคราวเนื่องจากการปรับเป็นหน่วยดับเพลิงประจำ และในปัจจุบันข้อมูล ณ วันที่ 1 เมษายน ค.ศ.2019 มีประมาณ 832,000 คน (มากกว่าจำนวนเจ้าหน้าที่ดับเพลิง 5 เท่า)

3 ความเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนเจ้าหน้าที่หน่วยดับเพลิงที่เป็นลูกจ้าง

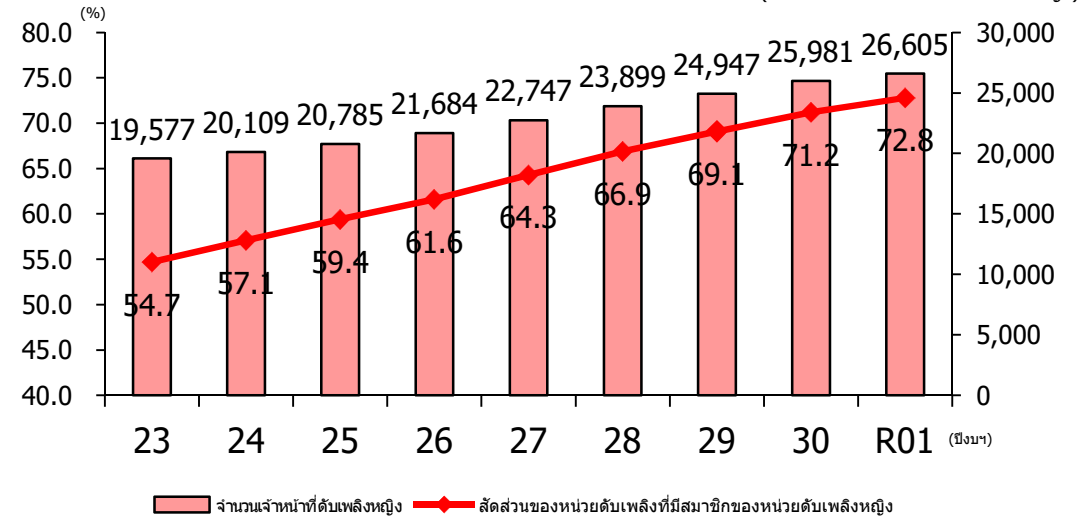

สัดส่วนลูกจ้างในสมาชิกของหน่วยดับเพลิงเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการจ้างงาน สัดส่วนสมาชิกของหน่วยดับเพลิงที่เป็นลูกจ้างอยู่ที่ 73.8%

4. ความเปลี่ยนแปลงของสมาชิกของหน่วยดับเพลิงหญิง

(สัดส่วนของจำนวนหน่วยดับเพลิงที่มีสมาชิกของหน่วยดับเพลิงหญิง)

(จำนวนสมาชิกของหน่วยดับเพลิงหญิง)

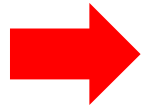
จำนวนสมาชิกหน่วยดับเพลิงหญิงมีจำนวน 26,605 คน หรือประมาณ 3.2% ของจำนวนทั้งหมด เพิ่มขึ้น 624 คนจากปีที่ผ่านมา จำนวนสมาชิกหน่วยดับเพลิงหญิงเพิ่มขึ้นในทุกๆ ปี

5 สรุป

- เสน่ห์ของหน่วยดับเพลิงคือ...

1. ความใกล้ชิดกับท้องถิ่น
2. ความสามารถในการระดมกำลังพล
3. ความสามารถในการรับมือได้โดยทันที

} จุดแข็งคือการมีคุณลักษณะ 3 ประการนี้

ใช้คุณลักษณะของหน่วยดับเพลิงในการปฏิบัติงานกู้ภัยพิบัติ

- หน่วยดับเพลิงคือ...

- พนักงานราชการส่วนท้องถิ่นพิเศษนอกเวลา
- เทศบาลเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน
(เช่น ค่าอุปกรณ์ ค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยงการทำงาน)

นอกจากนี้ยังมีประกันอุบัติเหตุในระหว่างปฏิบัติงานราชการและเงินชดเชยเมื่อออกจากหน่วยดับเพลิง

มีการจัดสภาพแวดล้อมให้สมาชิกของหน่วยดับเพลิงสามารถทำงานได้อย่างสบายใจ